

OPERATIVT PROGRAM FÖR SOCIAL DELAKTIGHET FÖR DE PERSONER SOM HAR DET SÄMST STÄLLT

1. IDENTIFIERING

Medlemsstat	Sverige
CCI	2014SE05FSOP001
Rubrik	Operativt program för social delaktighet för dem som har det sämst ställt
Version	1.1
Första året	2014
Sista året	2020
Stödberättigande från	2013-dec-01
Stödberättigande till	2023-dec-31
Kommissionens beslut nr	
Datum för kommissionens beslut	

2. PROGRAMMETS UTFORMNING

2.1 Strategi

Inledning

Europa 2020-strategin utgör sedan 2010 EU:s gemensamma tillväxt- och sysselsättningsstrategi. Syftet med strategin är att förbättra förutsättningarna för full sysselsättning och hållbar tillväxt för alla till år 2020. Europa 2020-strategin innehåller fem överordnade mål, som är gemensamma för medlemsstaterna och unionen. De innefattar mål för sysselsättningen, investeringar i forskning och utveckling, klimat och energi, utbildning samt social delaktighet och minskad fattigdom.

Den Europeiska plattformen mot fattigdom och social utestängning är ett av Europa 2020-strategins huvudinitiativ för smart och hållbar tillväxt för alla. Initiativet ska bidra till att EU-länderna når det överordnade målet i Europa 2020-strategin att hjälpa 20 miljoner människor att ta sig ur fattigdom och social utestängning. Medlemsstaterna har omsatt Europa 2020-målen till nationella mål och tillväxtfrämjande strategier. Under senare år har allt fler personer, bland annat från EU- och EES-länder, kommit till Sverige för att försöka hitta ett arbete och därmed en försörjning. Den fria rörligheten för EU/EES-medborgare och dess familjemedlemmar utgör en av grundstenarna i EU-samarbetet. Rätten att fritt röra sig och uppehålla sig i hela EES är en av de största framgångarna för den europeiska integrationen. Den fria rörligheten har positiva effekter för sysselsättning, tillväxt och konkurrenskraft. Att personer söker sig till olika länder runt om i Europa är en del av denna rättighet.

Många av dessa personer har emellertid haft svårt att få ett arbete och saknar då oftast försörjning. Personerna försätts i vissa fall i en akut nöd då de saknar såväl möjlighet till övernattnings- som medel till uppehälle. Personer som är icke ekonomiskt aktiva EU/EES-medborgare och som visats tillfälligt i Sverige och har inte rätt till bistånd från socialtjänsten enligt socialtjänstlagen (4 kap. 1 §) annat än i form av akut nödhjälp. Socialstyrelsens kartläggning visar att behovet av stöd och hjälp varierar och ofta skiljer sig från andra hemlösas behov. Icke-ekonomiskt aktiva EU/EES-medborgare tycks ha en särskild problematik vilket innebär att insatser som riktas till denna grupp av personer bör vara utformad efter deras specifika omständigheter.[1]

Mot denna bakgrund har Sverige valt ett operativt program för social delaktighet (även kallat operativt program II) med syftet att bistå socialt utsatta personer som inte har rätt till stöd och hjälp enligt socialtjänstlagen. Insatser inom ramen för det operativa programmet ska inte ersätta sådant bistånd som den enskilde har rätt till enligt socialtjänstlagen. Insatserna inom fonden ska komplettera ordinarie nationella insatser samt komplettera insatser som genomförs inom ramen för Socialfonden.

Fond kompletterar nationell och europeisk fattigdomsbekämpning

För att bryta den sociala och ekonomiska exkludering som drabbar många av EUs medborgare har EU enats om ett antal gemensamma principer som ska bidra till att hjälpa människor att närma sig arbetsmarknaden och därmed en väg ut ur fattigdom. I den europeiska plattformen mot fattigdom och social exkludering[2] pekades ett antal åtgärder ut som ska syfta till att medlemsländerna ska engagera sig för att bekämpa fattigdom och social exkludering. I Sverige finns en rad insatser, på såväl nationell som lokal nivå, som syftar till att minska social och ekonomisk exkludering och få fler i arbete. Insatser som stimulerar till en låg arbetslöshet och hög förvärvsfrekvens är centrala för den svenska generella välfärdspolitiken. Samtliga personer som anses bosatta i Sverige i den mening som avses i 3 § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) och 7 kap. 2 och 3 §§ skollagen (2010:800) har dessutom tillgång till hälso- och sjukvård och utbildning.

Utöver de nationella regelverken som avser att mildra fattigdom kan arbetslösa och utsatta grupper dessutom omfattas av de åtgärder som finansieras av Europeiska socialfonden (ESF). ESF finansierar bl.a. projektinsatser som vänder sig till kvinnor och män som är födda i eller utanför Sverige i åldern 15–64 år och är långtidsarbetslösa eller sjukskrivna eller har hamnat utanför arbetsmarknaden av andra skäl. ESF-insatserna ska leda till att målgrupperna kommer närmare arbetsmarknaden, antingen genom anställning (med eller utan statliga subventioner), utbildning eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder (inskrivning på Arbetsförmedlingen). Under programperioden 2007–2013 har ett fåtal projekt[3] försökt hitta alternativa vägar till arbete för bland andra EU- och EES-medborgare.

Men trots en rad åtgärder som genomförs på EU-nivå samt i Sverige och som bidrar till att lyfta 20 miljoner människor ur fattigdom runt om Europa lever fortfarande många människor under svåra ekonomiska omständigheter. År 2012 levde cirka 125 miljoner människor i en situation som innebär sk. risk för fattigdom.[4] I jakt på möjligheter till egen försörjning och bättre liv söker sig därför många av EUs medborgare till andra länder, bland annat Sverige. För att bistå personer som lever i svår fattigdom har Europaparlamentet och rådet infört Fead.

Fattigdomsbekämpning och grundskydd i Sverige

Det svenska välfärdssystemet omfattar hela befolkningen och syftar till att skapa lika möjligheter för alla och att skapa jämställdhet mellan kvinnor och män. Det innefattar hälso- och sjukvård, social omsorg och ekonomisk trygghet vid sjukdom, funktionsnedsättning och ålderdom. Ett generellt system som det svenska omfördelar och utjämnar ekonomiska resurser och levnadsförhållanden mellan människor över olika skeden i livet. Den generella välfärden kompletteras med behovsprövat stöd till de mest utsatta.

För personer som är bosatta i Sverige kan ekonomiskt bistånd beviljas när den enskildes egna inkomster inte är tillräckliga. Ekonomiskt bistånd regleras i socialtjänstlagen. I lagens 4 kap. 1 § fastställs att den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt. Biståndet ska tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

Rätten till ekonomiskt bistånd förutsätter att behovet inte kan tillgodoses på något annat sätt. Ansökan om bistånd måste prövas i varje enskilt fall. Det är kommunerna som har ansvar för det ekonomiska biståndet. När det gäller asylsökande som inte själva kan betala för kost och logi ansvarar framför allt Migrationsverket för de enskilda

personernas försörjning och boende. Enligt svenskt regelverk finns således ett grundskydd som avser täcka grundläggande behov för såväl personer som är bosatta i landet som för asylsökande personer. När det gäller icke-ekonomiskt aktiva personer som vistas i Sverige på s.k. EU-rättslig grund [5] under kortare period än tre månader saknas däremot ett motsvarande grundläggande stöd. EU-medborgare som vistas tillfälligt i Sverige har enligt praxis endast rätt till akut nödbistånd.[6] Det saknas således insatser för icke-ekonomiskt aktiva personer som vistas i Sverige på s.k. EU-rättslig grund. Därför inriktas fonden för europeiskt bistånd i Sverige på denna grupp av personer.

[1] Socialstyrelsen (2013) Hemlöshet bland utrikesfödda personer utan permanent uppehållstillstånd i Sverige.

[2] Europeiska Kommissionen (2011) Den europeiska plattformen mot fattigdom och social utestängning: en europeisk ram för social och territoriell sammanhållning (KOM(2010)/758).

[3] Crossroads drivs i huvudsak av Stockholms Stadsmission men finansieras med medel från Europeiska socialfonden samt Frälsningsarmén, Stockholms stad och Arbetsförmedlingen. På Crossroads erbjuds jobbsökande EU-migranterna bland annat stöd och vägledning på sitt hemspråk samt hjälp med att översätta sina ansökningshandlingar till svenska.

[4]
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators

[5] Europaparlamentets och Rådets direktiv 2004/38/EG, artikel 6.

[6] Akut nödbistånd från socialtjänst är oftast i förekommande fall en biljett från vistelsekommunen till hemlandet eller vid enstaka tillfälle pengar till mat eller härbärge. Akut bistånd regleras i Socialtjänstlagen kap. 4, § 2.

2.2 Förfarandets gång

Kartläggning av nationella behov

Det finns ett behov av att tillgodose de mest grundläggande behoven hos icke ekonomiskt aktiva personer som vistas i Sverige under kortare tid än tre månader eller som vistas i Sverige under längre tid men trots detta fortsätter vara icke ekonomiskt aktiva. Det svenska programmet tar därför sin utgångspunkt i den sociala utsatthet som många av dessa personer befinner sig i, t.ex. hemlöshet, ohälsa, avsaknad av information och stöd på hemspråk och kommer fokusera på behoven kring detta. På senare år, främst sedan mitten av 2000-talet, har EU/EES-medborgare i bristen på arbete fått finna alternativa lösningar utanför sitt hemland för att säkra sitt uppehälle. Musicerande och tiggeri i andra länder runt om i Europa är två tydliga sådana lösningar för många personer. För många personer innebär den ekonomiska utsattheten i sig ett stort problem för de drabbade. Förutom den ekonomiska nöd som dessa personer lider av finns också en stor risk för att målgruppen drabbas av t.ex. hemlöshet, hatbrott, negativa attityder från allmänheten samt oönskade möten med polis och väktare.

Det saknas kartläggningar över antalet icke ekonomiskt aktiva personer i Sverige. EU/EES-medborgare behöver inte registrera sig om de inte vistas längre än 90 dagar i landet. Detta innebär att det inte finns någon statistiskt underlag om antalet icke ekonomiskt aktiva personer i Sverige. Det underlag som finns att tillgå baseras på rapporter och samtal från civilsamhället och kommuner. Socialstyrelsen gör regelbundna kartläggningar men då endast med fokus på hemlöshet.[1]

Samtal med kommuner och andra aktörer ger en aktuell bild av läget i april 2014. Enligt Stockholms stad fanns cirka 300–900 EU/EES-medborgare som främst försörjer sig på tiggeri och bor i t.ex. tillfälliga läger under broar eller i skogar. Linköpings kommun bedömde att antalet personer som tigger uppgick till 50 personer jämfört med 17 personer 2013. I Uppsala fanns samtidigt cirka 50–100 personer i liknande situationer. Även i norra Sverige finns EU-medborgare som saknar bostad och som försörjer sig på tiggeri, t.ex. i Umeå har de uppsökande verksamheterna identifierat 20–40 personer.[2] Majoriteten av de EU/EES-medborgarna har kommit till Sverige för att arbeta och få en försörjning. I en nyligen genomförd enkät till landets samtliga kommuner framkommer att ca 100 av landets 290 kommuner har kontakt med EU-medborgare som främst tigger eller musicerar och hälften av dessa kommuner bedömer att tiggeri är den främsta försörjningskällan för de allra flesta av dessa personer. Av de 100 kommunerna anser 60 procent att antalet EU-medborgare som tigger har ökat sedan år 2013. Kommunerna uppger att den allra vanligaste formen av stöd är hjälp till en hemresa. Sveriges Kommuner och Landsting anser att det krävs en samverkan mellan regering, myndigheter, frivilligorganisationer om hur livsvillkoren kan förbättras.[3]

[1] Socialstyrelsen (2013) Hemlöshet bland utrikesfödda personer utan permanent uppehållstillstånd i Sverige.

[2] Uppgifterna baseras på samtal med kommuner och andra aktörer.

[3] Sveriges Kommuner och Landsting. 2014-06-17.

Fortsättning av avsnittet kommer i nästa avsnitt, Särskilda mål.

Det operativa programmets särskilda mål.

fortst. från förra avsnittet

Verksamheter som varit i kontakt med de hemlösa vittnar om att det finns en stor fattigdom och misär bland just EU/EES-medborgarna. På senare tid har även andelen kvinnor, både yngre och äldre, ökat och syns mer i gatubilden. Projekten i det operativa programmet ska arbeta med jämställdhets- och funktionshindersintegrering och därför kommer mer kunskap att produceras om kvinnors och mäns villkor i målgruppen. Generellt finns det en uppfattning att antalet som försörjer sig på tiggeri och gatumusicerande ökar. Bland de aktörer som möter dessa personer finns en oro att det kan komma att utvecklas

missbruksproblem eller psykisk ohälsa i gruppen då personernas levnadsförhållanden i Sverige är mycket svåra.

Länsstyrelsen i Stockholm har inom ramen för sitt uppdrag att nationellt utveckla och effektivisera samordning och samverkan mot människohandel kartlagt situationen för EU-medborgare som främst tigger eller musicerar i Sverige. Som en del i detta arbete har Länsstyrelsen genomfört en nationell kartläggning genom att inhämta information från polismyndigheter, kommuner, frivilligorganisationer och andra nyckelaktörer för att ge en övergripande bild av exploatering av arbetskraft, tiggeri och stölder, kopplat till EU-medborgare.[1] Resultatet från kartläggningen visar att de här EU-medborgarna finns över hela landet, i alla län och i både stora, mellanstora och små kommuner. De kommer övervägande från Rumänien och Bulgarien.

[1] Länsstyrelsen (2014) Utsatta EU-medborgare i Sverige. Lägesrapport ur ett människohandelsperspektiv. Rapport 2014:10.

Det operativa programmets särskilda mål

Det övergripande målet för det operativa programmet är att socialt utsatta personers förutsättningar för social delaktighet och egenmakt ska öka.

En viktig förutsättning för att få egenmakt och social delaktighet i Sverige är att målgruppen för det operativa programmet får bättre tillgång till nödvändiga resurser. Mot bakgrund av detta, är det särskilda målet för det operativa programmet att stödja målgruppen med icke-finansiella insatser i deras möte med det svenska samhället.

Insatser inom ramen för denna fond avser framför allt insatser på den individuella nivån. I vissa fall kan det vara ändamålsenligt att insatserna direkt anpassas för kvinnor respektive män utifrån målgruppens olika villkor och ålder. Specifika förhållanden i utsatta stadsdelar, i storstäder och mindre städer respektive i glest befolkade områdena bör beaktas.

Förväntade resultat och motsvarande utfalls- och resultatindikatorer, med ett utgångsvärde och ett målvärde (för varje särskilt mål).

Förväntade resultat

Tabellen 1 nedan visar programmets interventionslogik med mål och indikatorer. Tabell 2 visar programmets resultatindikatorer och tabell 3 programmets utfallsindikatorer samt för vilka variabler den kommer att redovisas. Utgångsvärdet är 0 då det i Sverige saknas uppgifter om denna typ av insatser. Det särskilda målet för det operativa programmet är att stödja målgruppen med icke-finansiella insatser i deras möte med det svenska samhället. Mötet med det svenska samhället underlättas om målgruppen har en god hälsa och får nödvändig information och kunskap. Detta innebär att det förväntade resultatet blir att målgruppen får insatser som bidrar till detta. [1]

[1] Se Socialdepartementets PM om interventionslogiken.

Tabell 1 Interventionslogik

Övergripande mål : Socialt utsatta personers förutsättningar för social delaktighet och egenmakt ska öka.

Särskilt mål: Stödja målgruppen med icke-finansiella insatser i deras möte med det svenska samhället.

Förväntat resultat: Individerna har fått: 1) information och kunskap avseende det svenska samhället, 2) hälso-främjande insatser

Resultatindikatorer: Andel individer som uppger: 1) att de har fått stöd eller hjälp t.ex. information, tolkning, vägbeskrivningar etc., 2) att de fått förbättrade förutsättningar till att sköta hälsa och hygien. Se tabell 2.

Utfallsindikator: Totalt antal individer som får insatser inom ramen för programmet. Se tabell 3.

Tabell 2. Resultatindikatorer

Resultatindikatorer: Andel individer som uppger 1) att de har fått stöd eller hjälp t.ex. information, tolkning, vägbeskrivningar etc, 2) Andel individer som uppger att de fått förbättrade förutsättningar till att sköta hälsa och hygien.

Utgångsvärde: 0

Målvärde: 40 procent

Tabell 3. Utfallsindikator.

Utfallsindikator: Totalt antal individer som får insatser inom ramen för programmet;

-varav 0-15 år

-varav >65 år

-varav kvinnor/män

-varav inrikes/utrikes född

-varav hemlösa

Målvärde: 700

Kartläggning av de personer som har det sämst ställt som programmet ska vända sig till

Feads målgrupp är icke ekonomiskt aktiva personer som tillfälligt vistas i Sverige. Gruppen är främst EU/EES-medborgare som försörjer sig i Sverige genom bland annat att tigga eller musicera på gator och torg. Målgruppen är vanligtvis mycket rörlig och saknar ofta kontakt med såväl myndigheter som organisationer. Programmet ska genom projekten nå minst 700 unika individer från målgruppen under perioden 2014-2020.[1]

[1] Det finns inga siffror på hur stor målgruppen är, då antalet individer varierar under året. En uppskattning är att det under vissa perioder av ett år finns cirka 3-4000 personer i landet som kan omfattas av denna målgrupp.

Ekonomiska indikatorer

Finansiella indikatorer används i syfte att följa utvecklingen med avseende på in-tecknade samt utbetalda medel. Följande tre finansiella indikatorer ska redovisas:

- Totalt beslutat stöd från det operativa programmet per kalenderår.
- Totalt utbetalat stöd från det operativa programmet per kalenderår.
- Totalt redovisat stöd från det operativa programmet i utgiftsdeklarationer, per kalenderår.

2.3 Övrigt

3. GENOMFÖRANDE

3.1 Åtgärder

Det särskilda målet för programmet är stödja de utsatta EU/EES medborgare i deras möte med det svenska samhället. Aktiviteterna i det operativa programmet är; 1) av samhällsorienterande karaktär, 2) av hälsofrämjande karaktär. De aktuella projekten kan ha tonvikten på endast den ena eller andra delen eller ha insatser som spänner över båda delarna.

Med samhällsorienterande insatser avses exempelvis:

- Vägbeskrivningar till gatukök eller härbärgen,
- Information om villkor, rättigheter och skyldigheter i det svenska samhället.
- Tolkning och översättning av nödvändig information,
- Grundläggande språkundervisning,
- Insatser för att främja e-inkludering,
- Lärande mötesplatser,
- Uppsökande social verksamhet.

Med hälsofrämjande insatser avses exempelvis:

- Insatser för att tillhandahålla möjligheter för personlig hygien samt insatser för att dagliga rutiner ska kunna upprätthållas,
- Information och andra insatser som syftar till att förbättra hälsa eller förebygga ohälsa.

I vissa fall kan det vara ändamålsenligt att insatserna direkt anpassas för kvinnor respektive män utifrån målgruppens olika villkor och ålder. Specifika förhållanden i utsatta stadsdelar, i storstäder och mindre städer respektive i glest befolkade områdena bör beaktas.

3.2 Val av insatser

Principerna för urval ska bidra till att de ansökningar som har bäst förutsättningar att bidra till programmålen beviljas medel. Gemensamma projektansökningar där flera aktörer samarbetar kan vara en fördel genom att de tillgängliga medlen inte sprids på många aktörer.

Centrala principer är:

- Samverkan: på olika nivåer och mellan flera relevanta aktörer.
- Egenmakt: målgruppen ska i möjligaste mån engageras i projektet.
- Ändamålsenlighet: insatserna ska svara mot faktiska behov och att de kan nås.
- Inkludering: Insatserna ska inriktas på att uppfylla grundläggande förutsättningar och ska inte avgränsas utifrån kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

3.3 Stödmottagare

Ideell sektor och offentliga aktörer är möjliga stödmottagare inom ramen för fonden. Då projekten ska bygga på samverkan behövs en bred uppslutning av relevanta aktörer. Aktörerna kan delta i syfte att bidra med kunskap, erfarenheter eller ideell arbetskraft utan att erhålla arvode/bidrag.

3.4 Komplementaritet med ESF

Fead och Socialfonden genomförs som ett led i Europa 2020-strategin, EU:s strategi för smart, hållbar och inkluderande tillväxt. Socialfonden ska bidra till en väl fungerande arbetsmarknad och en varaktigt ökad sysselsättning på lång sikt. Socialfondens insatser syftar till att

- stimulera kompetensutveckling som stärker individens ställning på arbetsmarknaden,
- förstärka kopplingen mellan utbildning och arbetsliv,
- öka övergångarna till arbete bland personer som står långt ifrån arbetsmarknaden, samt
- underlätta ungas etablering i arbetslivet och deltagande i utbildning.

Utgångspunkten för socialfondsmedlens användning under programperioden är att dessa ska förstärka och utveckla den nationella arbetsmarknadspolitiken och bidra till att nå Europa 2020-strategins målsättningar. Socialfonden ska bl.a. främja social integration, bekämpa fattigdom och diskriminering därmed arbeta med fattigdomsbekämpning och social inkludering med fokus på aktiv inkludering, framför allt för att öka anställningsbarheten. I majoriteten av fallen kommer deltagarna från Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan eller kommunerna. Som nyanländ avses i socialfondsprogrammet främst personer med uppehållstillstånd som flykting- och annan skyddsbehövande, anhöriginvandrare samt tredjelandsmedborgare som fått uppehållskort i egenskap av familjemedlem till en EES-medborgare. Avsikten är att målgruppen för socialfondsprogrammet här ska motsvara de målgrupper som omfattas av insatser inom arbetsmarknadspolitiken för nyanlända.

Målgruppen för Fead är socialt utsatta personer som vanligtvis inte kan erhålla stöd och hjälp enligt socialtjänstlagen, dvs. personer som saknar uppehållstillstånd eller uppehållsrätt i landet. Dessa personer ingår inte i målgruppen för socialfondsprogrammet. Det finns därigenom en komplementaritet mellan Fead och Socialfonden.

Socialfondens möjligheter till transnationella projekt och nätverkande och samverkan på europeisk nivå kan ge kunskaper och erfarenheter som även kan vara till nytta för projekt inom Fead.

Angående miniminering av dubbelfinansiering, se avsnitt 3.5.

3.5 Institutionell utformning

I nedanstående tablå redovisas den institutionella utformningen avseende fonden:

Förvaltande myndighet: Svenska ESF-rådet

Attesterande myndighet: Svenska ESF-rådet

Revisionsmyndighet: Ekonomistyrningsverket

Utbetalningsmottagare: Riksgälden

Genom att det är samma myndighet som förvaltar såväl Socialfonden som Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt finns ett antal fördelar. Utöver den fördelen att myndigheten sedan tidigare redan har erfarenhet och kunskap om att hantera EU-fonder finns det också rutiner för att undvika att samma kostnader och aktiviteter finansieras av två eller flera fonder. Redan vid ansökningsstadiet behöver sökande ange om de tar emot finansiering för samma typer av kostnader. Samma uppgifter lämnas in varje gång projektet kommer att ansökan om utbetalningar från Svenska ESF-rådet. Genom kontroll-på-plats kommer också underlag och kostnader att gå igenom och här behöver projektet redogöra för om det finns andra projekt som finansieras med andra fonder och hur de har säkerställt särredovisningen för dem. Svenska ESF-rådet ingår dessutom både på regional och nationell nivå i olika fondsamordningsgrupper i syfte att stämma av intresser och initiativ och i möjligaste mån få information om samma organisationer återkommer i flera fonder och därmed hur de undvikit dubbelfinansiering.

3.6 Övervakning och utvärdering

Övervakning

Svenska ESF-rådet har en internrevisor som kommer att genom särskilda uppdrag från generaldirektören följa förvaltningen av det operativa programmet. Svenska ESF-rådet kommer att elektroniskt bereda, följa upp och utbetala medel från det operativa programmet. Genom e-systemet kan lägesrapporter och ansökningar om utbetalningar samt om projektidéer lämnas in och granskas, beslutas och utbetalas.

Uppgifter avseende insatser kommer att rapporteras månads- eller kvartalsvis till den förvaltande myndigheten. Inrapportering kommer att ske enligt indikatorerna i tabell 2 och 3. Uppgifterna kommer att bygga på projektpersonalens samtal med deltagarna. Återkommande deltagare ska särredovisas. Fead-projekten som träffar individerna och har verksamhet för dem kommer att upprätta listor över vilka som kommit, vilka som lämnar och på vilka grunder. Kön och ungefärlig ålder, i fall deltagarna är utrikes födda eller hemlösa kommer att samlas in om deltagaren vill ange dem. Det kan bli så att deltagarna är med i aktiviteter alltifrån en timme till flera timmar.

Uppgifterna från samtliga läges- och slutrapporter kommer att ackumuleras genom e-systemet. Likaså kan antalet projekt, involverade organisationer, budget och utbetalningar systematiseras och presenteras översiktligt för alla berörda, främst Regeringskansliet, Kommissionen och Övervakningskommittén.

En övervakningskommitté kommer att tillsättas i enlighet med uppgifterna i artiklarna 11–12 i rådets förordning (EU) nr 223/2014. Kommittén kommer att bestå av företrädare

för partnerorganisationer och andra berörda aktörer från olika sektorer, vilka har kunskap och erfarenhet av att arbeta med målgruppen. Övervakningskommittén ska säkra kompetens kring uppföljning och utvärdering, horisontella principer och egenmakt inom sitt arbete.

Utvärdering

Regeringskansliet har i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) 223/2014 låtit förhandsutvärdera programförslaget. Förhandsutvärderingen är baserad på ett programutkast som inte varit föremål för varken kommissionens synpunkter eller föremål för remiss. Programutkastet hade heller inte behandlats av Regeringskansliets olika departement.

Syftet med förhandsutvärderingen var att förbättra kvaliteten på utformningen av programmet. Regeringen gav Socialstyrelsen detta uppdrag i maj 2014. Uppdraget har redovisats muntligt och i en skriftlig rapport.[1] Slutsatser och rekommendationer från rapporten har beaktats där det varit möjligt och lämpligt med hänsyn till ett uppdaterat programutkast.

I dialog med Socialstyrelsen och i rapporten daterad augusti 2014 stödjer Socialstyrelsen programmets prioriteringar och föreslagna insatser. Utkastet till program anses bidra till främjandet av social sammanhållning och fattigdomsminskning i enlighet med EU 2020-strategin. Socialstyrelsens bedömning är att programutkastet är sammanhållet och insatserna som kan komma ifråga är definierade utifrån de förutsättningar som finns. Däremot bedömer Socialstyrelsen att budgeten är begränsad, både avseende insatser samt avseende Svenska ESF-rådets genomförande av programmet. Mot bakgrund av detta föreslår Socialstyrelsen att Fead inte bör sprida de tillgängliga medlen på för många aktörer utan för att minimera effektivitetsförluster dels genom att öppna programmet för ett fåtal aktörer dels hålla nere de administrativa kostnaderna. Trots begränsningen i resurser gör Socialstyrelsen bedömningen att fondinsatserna är nödvändiga för den prioriterade målgruppen.

Fortsättning av avsnittet kommer i nästa avsnitt, Tekniskt stöd.

3.7 Tekniskt stöd

fortsättning från avsnittet Övervakning och utvärdering

Syftet med utvärdering av programmet är enligt skäl 20 förordning (EU) nr 223/2014 inledande bestämmelser att förbättra kvaliteten på och utformningen av det operativa programmet och fondens genomslag och resurseffektivitet.

Enligt artikel 17 pkt 5 rådets förordning (EU) nr 223/2014 ska en effektivitets- och effektutvärdering av Fead göras senast den 31 december 2022. Det är viktigt att utvärderingsinsatserna avgränsas, målinriktas och effektiviseras i syfte att ge dem en tydlig inriktning och förbättra förutsättningarna för lärande genom utvärdering. Utvärderingen kan genomföras på olika nivåer och inom olika teman. Det finns även möjlighet att genom programmet finansiera insatser för analys och spridning av resultat.

Även projekten ska, enligt vad tidigare framkommit, säkra en god uppföljning och dokumentation samt rapportering av indikatorer.

Övervakningskommittén bör involveras i beställningar av utvärdering för att därigenom säkerställa att programmet utvärderas i enlighet med gällande krav och principer. En kontinuerlig återkoppling av resultat till berörda aktörer utöver de som finns i övervakningskommittén bör underlättas.

Tekniskt stöd

Enligt artikel 27 i Europaparlamentets och Rådets (EU) förordning 223/2014 får medlemstaterna sätta av högst fem procent av programmedlen för förberedelser, förvaltning och uppföljning av Fead. Sverige sätter därmed av fem procent av medlen för det tekniska stödet, det vill säga 350 000 euro. På Svenska ESF-rådet och Ekonomisstyrningsverket kommer främst utgifter för personal i syfte att genomföra det operativa programmet att tas upp. Personalen ska utlysa, bereda och följa upp projekt, hålla i informationsmöten, granska utbetalningar samt göra revisions- och kontroll-på-plats-besök. Svenska ESF-rådet har, i linje med principerna för den svenska regeringens styrning av fristående myndigheter, att själva avgöra den närmare fördelningen av tekniskt stöd i dessa avseenden.

4. AKTÖRERNAS MEDVERKAN

MEDVERKAN AV BERÖRDA AKTÖRER

I syfte att säkerställa framgångsrika förberedelser för förvaltningen av fonden har möten och hearings genomfört först och främst med företrädare med kommunala huvudmän och representanter samt med icke-statliga organisationer. Syftet har varit att klargöra de främsta behoven hos socialt och ekonomiskt utsatta EU/EES-medborgare i landet.

Den svenska regeringen har i arbetet med fattigdomsbekämpning haft flera samråd och dialoger med berörda aktörer. Under programskrivningen har ett 30-tals aktörer involverats.

Programförslaget har också varit föremål för en remiss bland berörda aktörer under perioden 29 juli till och med 7 augusti 2014. Fyra aktörer inkom med remissvar. Synpunkterna har i viss mån beaktats i den vidare framtagande av programförslaget. I remissvaren framkom att befintliga samrådsstrukturer kan få stöd av Fead. Det fanns också synpunkter om att det svenska operativa programmet inte omfattar materiellt bistånd.

Regeringen har regelbundet samråd med sk. brukardelegationen. Brukardelegationen är ett forum för informations- och erfarenhetsutbyte mellan regeringen och företrädare för människor som befinner sig i en utsatt social situation och behöver socialtjänstens och andra välfärdsinstitutioners insatser. Även Sveriges Kommuner och Landsting och Socialstyrelsen är viktiga parter i detta erfarenhetsutbyte. Ett av delegationens syften är att mobilisera samtliga aktörer i arbetet mot ekonomisk och social utsatthet. Delegationen ska också stå modell för och ge legitimitet till samrådsformer på lokal och regional nivå. Delegationen har varit delaktig i framtagandet av programmet. Dialog med brukardelegationen kommer att etableras under programperioden och eventuellt kan en representant för delegationen adjungeras till övervakningskommittén.

5. FINANSIERINGSPLAN

5.1 Finansieringsplan för det operativa programmet med årliga åtaganden från fonden och motsvarande nationell medfinansiering i det operativa programmet (i euro).

År	Fond (a)	Nationell medfinansiering (b)	Offentliga utgifter (c)=(a)+(b)	Medfinansieringsgrad (d)=(a)/(c)
2014	1 061 208,00	187 272,00	1 248 480,00	
2015	1 082 432,00	191 017,00	1 273 449,00	
2016	1 104 081,00	194 838,00	1 298 919,00	
2017	1 126 162,00	198 735,00	1 324 897,00	
2018	1 148 686,00	202 709,00	1 351 395,00	
2019	1 171 659,00	206 763,00	1 378 422,00	
2020	1 195 093,00	210 899,00	1 405 992,00	
Totalt	7 889 321,00	1 392 233,00	9 281 554,00	85,00

5.2 Finansieringsplan som anger det sammanlagda stöd som anslagits från det operativa programmet för varje typ av åtgärd (i euro).

Insats	Offentliga utgifter
Tekniskt stöd	464 078,00
Åtgärder inom Fead	8 817 476,00
Totalt	9 281 554,00

Dokument

Dokumenttitel	Dokumenttyp	Dokumentdatum	Lokal referens	Kommissionens referens	Filer	Skickat den	Skickat av
Förhandsutvärdering	Rapport från förhandsutvärderingen	2014-aug-15		Ares(2014)4082707	Förhandsutvärdering SE	2014-dec-05	ntholenn
Interventionslogik	Tilläggsinformation	2014-dec-05		Ares(2014)4082707	Interventionslogik	2014-dec-05	ntholenn
Svar på kommissionens synpunkter	Tilläggsinformation	2014-dec-05		Ares(2014)4082707	Svar på synpunkter	2014-dec-05	ntholenn